

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆՈՒԿ
Տարեկան վեցամսեայ
4 Պայտայ հասար 6 մէկտ 3 մէկ.
Փառաւայ » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK CONSTANTINOPLÉ
Mérédjan Ruchdi éffendi Han No-49

10
ՓԱՐՍՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐՍՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ի վերաբերեալ որ եւ է
նախնայ եւ գործին պատճառով
ու Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պօլիս Մէր-
եան չարշար Քիշտի էՖ. խան երկրորդ
յարկ թիւ 19:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փետուար «Հայրենիք» իւրաքանչիւր թերթը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՄՆԵՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2212

ԵՐԵՎԱՆԻ

3 ՓԵՏՐՎԱՐ 1887 (Ն.Տ.) 15 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՅՈՒՆԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԺԱԿԱՆ ԸՆԾ- ՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻԻ

Յունաց ազգն ընտրեց իւր
Պատրիարքը. Աղբիւնուպոլսոյ Ար-
քեպիսկոպոս Տ. Դիմիտրիոս ըս-
տացաւ Սինօղին 17 անգամեց 11
քուէն, և եղաւ տիեզերական
Պատրիարք Յունաց:

Այս ընտրութեան դէմ ձայ-
ներ բարձրացան Յոյն ազգին
մէջ. Յինէրի Պատրիարքական
Մայր-եկեղեցւոյ մէջ ապապակ և
աղմուկ լսուեցաւ. բայց ի զուր:
Յոյն ազգը կատարուած դործո-
ղութեան մ'առջեւ գտնուեցաւ.
և պէտք է ուզող իւր դժգոհու-
թիւնն ո'չ հանդէպ Սինօղին այլ
նոյն իսկ Օրէնքին, որ Սինօղին
տուած է վերջնական ընտրու-
թեան իրաւունք:

Յունաց Պատրիարքը կ'ընտ-
րուի ոչ թէ ազգէն այլ իւր ի
Պօլիս գտնուող Մետրապօլիտնե-
րէն: Պատրիարքական ընտրու-
թեան համար յատկապէս կազմ-
եալ Ազգային ժողովին իրաւունք
տրուած է երեք Մետրապօլիտ-
ներ ընտրել այն փակեալ ցան-
կէն, որ կանխաւ մատուցեալ է
կայս. կառավարութեան քննու-
թեան և հաճութեան. (կայս.
կառավարութիւնն իրաւունք ու-
նի այդ ցանկէն սրբել այն Մետ-
րապօլիտաց անուններն, որք ի-
րենց գործերովն չեն կրցած վա-
յելիլ կառավարութեան վստա-
հութիւնն): Ապա Սինօղի ան-
գամը և ի Պօլիս գտնուող Մետ-
րապօլիտք յեկեղեցի կ'իջնեն և
յետ սովորական ազօրթից և մաղ-
թանաց, այդ «երկը ընտրելեաց»
ցանկէն մին կ'ընտրեն Պատրի-
արք, իրենց գաղտնի քուէովը:

Ընթերցողքը կը տեսնեն թէ
այս ընտրութիւն գլխովին հա-
կաւակ է մեր ընտրութեան ե-
ղանակին: Մեր մէջ Պատրիար-
քական ընտրութիւնը կը կա-
տարուի սապէս. նախ եկեղե-
ցական դասը, այսինքն ի Պօլիս
գտնուող եպիսկոպոսներ, քա-
րողիչ վարդապետք և աւագ ու
աթոռակալ քահանայք կը խմբ-
ուին և կը կազմեն եկեղեցա-

կան Համագումար ժողով, և Պատ-
րիարքութեան արժանի եպիս-
կոպոսաց ցանկը կը պատրաս-
տեն գաղտնի քուէարկութեամբ:
Ապա այդ փակեալ ցանկին մէ-
ջէն մին Պատրիարք կ'ընտրուի
ազգային երեսօխոսանական ժո-
ղովէն, որ արդէն կայ և ոչ թէ
Պատրիարքական ընտրութեան
համար յատկապէս կազմեալ է.
(պէտք է գիտնալ թէ Յոյն ազ-
գը Հայոց նման մշտատեւ ազգա-
յին ժողով չունի):

Ուրեմն մեր Պատրիարքական
ընտրութիւնը ճշդիւ ազգային
հանգամանք և նկարագիր ունի,
մինչ Յունաց Պատրիարքական
ընտրութիւնն իրօք կղերական
հանգամանք և նկարագիր ունի.
զի վերջնական ընտրութիւնը կը
ղերին սեպհականեալ է. և այն
եւս՝ միայն Մետրապօլիտներուն.
վարդապետաց և քահանայից
մասնակցութեան իրաւունք տըր-
ուած չէ. մինչ մեր մէջ եկեղե-
ցական Համագումար ժողով կը
կազմուի ոչ միայն եպիսկոպոս-
ներէ, այլ և քարողիչ վարդա-
պետներէ, աւագ և աթոռակալ
քահանայներէ, այսինքն կուսա-
կրօն և ամուսնացեալ քահանա-
յից ընտրելագոյն գասն եւս ե-
պիսկոպոսաց հաւասար ձայն և
քուէ ունին յընտրութեան Պատ-
րիարքի:

Ասկէ կը հետեւի նախ թէ
մեր եկեղեցական դասն իսկ խո-
րութիւն չի գներ եպիսկոպոսի
և քահանայի մէջ, զուտ ազգա-
յին, կամ ազգային-եկեղեցա-
կան խնդրոց մէջ. երկրորդ. Հայ
ազգը, կամ անոր ներկայացու-
ցիչ Ազգային երեսփ. ժողովը
կ'ընտրէ Պատրիարքը, որ լոկ ե-
կեղեցական իրաւասութիւն չու-
նի, այլ ազգային դործոց վե-
րատեսչութիւնն ևս ստանձնած
է:

Ինչ անհուն տարբերութիւն
Հայոց և Յունաց եկեղեցական-
ազգային վարչութեան կազմու-
թեան մէջ: Մեր մէջ մանուկնե-
րն անգամ գիտեն և կ'զգան
թէ Հայ ազգն իւր կղերն իրմէ
անջատ մարմին չի նկատուի. նոյն
իսկ Հայ կղերն ինքզինքն իւր
Ազգէն անջատ մարմին չի նկա-
տուի: Այլ իբրեւ Հայր և Որդի,
մի և անբաժան են:

Ձեռք ուղեր խօսիլ Ս. Էջմի-
ածնի կաթողիկոսական ընտրու-
թեան եղանակին վրայ, որ ընա-
աղդային չէ, այդ օրէնքին դէմ
արդէն բողոքած է Ազգը, և կը
չարունակէ բողոքել: Ինչպէս
Յունաց ազգը կ'ընտրէ երեք
պատրիարքական ընտրելիներ, և
անոնցմէ մին Պատրիարք ընտրե-
լու իրաւունքը Սինօղին իրա-
ւունքն է, ուստի կը պարտաւո-
րինք ըսել թէ Յունաց տիեզե-
րական պատրիարքը կ'ընտրուի
ի Պօլիս գտնուող Յոյն Մետրապօ-
լիտներէն. այսպէս նաեւ ըստ ո-
րում ի Ս. Էջմիածին գումար-
եալ Համագումար ժողովը կ'ընտ-
րէ երկու կաթողիկոսական ընտ-
րելիներ, և անոնցմէ մէկ կ'ըն-
տրուի ընտրելու իրաւունքը Ռու-
սիոյ Չարին իրաւունքը նկատ-
ուած է. ուրեմն կը պարտաւո-
րինք ընտրեալեալ ըսել թէ Ս.
Էջմիածնի կաթողիկոսը կ'ընտրուի
Ռուսիոյ Չարէն:

Արդ Հայ ազգն այդպիսի ի-
րաւունք մը չէ տուած ոչ իւր
եպիսկոպոսներուն, ոչ ընդհանուր
եկեղեցական դասուն, ինչպէս
կարելի է ուրեմն որ սոսոյ օտա-
րին, Ռուսիոյ Վեհ. Չարին, որ
միանգամայն գլուխ է Ռուսական
եկեղեցւոյ, և ըստ այնմ լուել-
եայն հաւանի Ռուսական եկե-
ղեցւոյն հետ իւր մայրենի եկե-
ղեցին, Հայաստանեայց անարատ
եկեղեցին ի մի ձուլելու:

Դառնանք մեր նիւթին: Սա-
կայն մեր պատուական եկեղե-
ցական Հարք գանգատ մ'ունին,
որ յոյժ իրաւացի է, և որոյ
նկատմամբ այս առթիւ քանի մը
խօսք ընել կարժէ եկեղ. Համա-
գումար ժողովն պիտի պատրաս-
տէ պատրիարքական ընտրելեաց
ցանկը: Արդ ի՞նչ կը նշանակէ,
կ'ըսեն Ս. Հարք, որ մէկ քուէ
ստացող եպիսկոպոսն եւս ընտ-
րելեաց ցանկին մէջ գտնուի, զոր
Ազգ. ժողովն կ'ընայ ընտրել
պատրիարք. և յայնժամ մէկ ե-
կեղեցականի մը, դուցէ աննշան
գիւղի քահանայի մը դիմամբ
կամ պատահաբար տուած քուէն
եկեղեցական հար ստուարց մե-
ծամանութեան քուէից հաւասար
արժէք ունեցած կը լինի: Եւ ի-
րաւամբ կը հարցնեն թէ, մի՞թէ
այդ կերպով, այսինքն մէկ քու-
էով ընտրեալ եպիսկոպոս մը

եկեղ. Համագումար ժողովին
ընտրածը նկատել կարելի է. և
այդ մէկ քուէով ընտրեալ եպիս-
կոպոսին պատրիարքական պաշ-
տօնավարութիւնն կ'ընայ համա-
կելի և անխաճելի լինել եկեղե-
ցական դասուն, որ համարում
չունենալով այդ եպիսկոպոսին
վրայ՝ քուէ չէ տուած անոր:

Այս բանը սխալ ըմբռնուած
մը յառաջ եկած է Սահմանադր-
ութեան հաստատութեան ա-
ռաջին օրէն: Սահմանադրու-
թիւնը կ'ըսէ. «Այս ժողովն
ալ (կրօն. ժողովը) եկեղ. Հա-
մագումար ժողով հրաւիրելով,
«ընտրելեաց ցուցակ» մը կը
պատրաստէ գաղտնի քուէար-
կութեամբ. առանձն իւր քուէն-
չիք անգամ թղթայ մը վրայ կը
գրէ այն անուն եպիսկոպոսաց ա-
նունները զորո կրօնական մասին
անընդունելի չհամարուի: Ետքը՝
քուէհամարն ըլլալով, այն անուն-
ները յատուկ ցուցակի մը մէջ
կ'առնուին քուէից շատութեան
կարգաւ» (յօդ. 2):

«Քուէից շատութեան կար-
գաւ» բառերուն հետեւելով, ի
սկզբան հրահանգ տրուած է թէ,
մինչեւ անգամ մէկ քուէ առ-
նողին անունը պիտի նշանակուի
ցուցակին մէջ, որուն կը հետե-
ւին ցարդ, և որ սխալ է:

Ո՛չ միայն սխալ մ'է, այլ և
Սահմանադրական ոգւոյն և տա-
ռին եւս հակառակ է: Սահմա-
նադրական դրութիւնը մեծա-
մասնութեան դրութիւնն է: Արդ-
ամեն ընտրութեանց և խնդրոց
մէջ մեծամասնութիւն կը փետուր-
մի թէ կարելի է եկեղ. Համ.
ժողովոյ կատարած ընտրութիւնը
նկատել բացառութիւն:

Եկեղեցականաց այս իրա-
ւունքն անտես ընել ուզող ան-
ձինք կ'առարկեն թէ. յայնժամ
իրաւունք և տեղի տուած կը
լինինք անոնց, որ մինչեւ ան-
գամ մի արժանաւոր անձ ցու-
ցնեն, և Պատրիարքական ընտ-
րութիւնն իրենք կ'առարած ի-
նին: Բայց Սահմանադրութիւնը
նախատեսած է այդ պարագայն.
Վերը նշանակեալ պարբերու-
թեան անմիջապէս յաջորդը կ'ըսէ.
«Տեղապահը յիշեալ կերպիւ
պտտրատուած ցուցակը Գաղ.
ժողովոյն կը ներկայացնէ: Ան ալ
նշանակուած անձանց ըստ քա-

զարգանալն արժանաւորութիւնը քննելէն ետքը, ամենէն աւելի արժանաւորներէն «Հինդ ընտրելի» կը դառնայ քուէից առաւելութեամբ, և ասոնց ցուցակն Ընդհ. Ժողովոյն կը ներկայացնէ»:

Ուրեմն եկեղ. Համ. Ժողովը դէպ թ 6 կամ 7 ընտրելի պիտի ցուցնէ, որպէս զի Գող. Ժողովն ալ անոնցմէ Հինդի դառնէ: Սահմանադրութիւնն արդէն (յօդ. 21) Ս. Երուսաղէմի պատրիարքական ընտրութեան խնդրոյն մէջ, երուսաղէմի Միաբանութեան ներկայացնելիք փակեալ ցուցակին համար պէթ 7 ընտրելի պարունակելը պարտք դրած է. նոյն բանը կրնայ իմացուիլ նաեւ Պօլսոյ եկեղ. Համ. Ժողովին պատրաստելիք փակեալ ցուցակին համար:

Ուրեմն եկեղ. Համ. Ժողովը պարտական է գաղտնի քուէարկութեամբ ցոյց տալ Պատրիարքութեան արժանաւոր գատած ընտրելիները, 7 էն աւելի և ոչ նուազ, բայց քուէից մեծամասնութեամբ: Եթէ առաջին քուէարկութեամբ պէթ 7 ընտրելիներ չի կրնան տոտնալ քուէից մեծամասնութիւնն, ըստ պահանջման Սահմանադրութեան յաջորդաբար քուէից առաւելութիւն ստացող եպիսկոպոսներէն պակասածին կրկնապատիկ թուով ընտրելեաց վրայ՝ Բ. քուէարկութիւն կը կատարուի նոյն նիստին մէջ, և յանձնաժողովը ընտրելեաց ցուցակի պատրաստութիւնը կատարուած կը լինի: Այս կերպով թէ եկեղեցական հարգութիւնը մնան և թէ Սահմանադրութիւնը ճշդիւ գործադրուած կը լինի:

Ամեն անգամ որ Պատրիարքական ընտրութիւն պիտի կատարուի, այս խնդիրն երեւան կ'ենէ, և ապա կը թաղուի. լաւ է որ Կրօն. Ժողովն կանխաւ տընորինէ զայս խնդիր և վերջ տայ գծողութեանց:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՂԹԱՒԵՐ

Պէրլին 9 փետր. — Մօնթիէօր լաղիւրը Կայսեր մէկ հրամանադիրը կը հրատարակէ, դաշնակցական Ժողովէ հաստատուած որ պատերազմի ատեն երկաթուղիով զօրաց փոխադրութեան կը վերաբերի:

Վիեննա 9 փետր. — Պէրլինէն Գորէսթէնտանս Բօլիթիքի ուղղեալ նամակի մը մէջ ըստած է թէ Գերմանական կառավարութիւնն ամեն ջանք ի գործ կը դնէ պատերազմական ու և է վրտանդ. բառնալու համար. սակայն դիտել կուտան թէ սոյն վտանգը հաւանականութենէ հեռի չէ:

Պէրլին 10 փետր. — Բօսդ. Փարիզէն նոր նամակ մը կը հրատարակէ, յորում ըստած է թէ Պուլանթէ զօրավարը երկրին կացութեան կ'ընտելի միշտ, թէ

Ֆրանսա կատարեալ վստահութիւն ունի անոր վրայ և թէ բազմազինութիւնը կը շարունակուին:

Սթրազպուրկ 10 փետր. — Հօհէնլօ-Ֆէ իշխանը կոչուելի մը նախագահելով երէկ, յայտարարեց թէ կնիքադրելով իսկ որ պատերազմը մտաւորաւ չէ, իրաց վիճակը միշտ ծանր է, ցորչալի Ֆրանսա Ֆրանքֆորդի խաղաղութեան դաշնագիրը չուզէ ճանաչել:

Փարիզ 11 փետր. — Թան Երէկ իրիկուն կըսէ թէ Անգլիական մամուլը ներկայ պարագայէն երուն մէջ ամեն տեսակ վրդովիչ լուրերու արձագանք լինելով, ծանր պատասխանատուութիւն մը տոնանձնած է:

Լոնտոն 11 փետր. — Թայմս Ս. Բեդերսպուրիէն հեռագիր մը կընդունի ծանուցանող թէ Ռուսական բանակին պահեստի զօրքերը ի մօտոյ դրօշակի ներքեւ պիտի կոչուին փորձ ընելու համար:

Լոնտոն 12 փետր. — Անգլիական լրագիրը մեծաւ մասամբ պատերազմի կողմն են և Ռուսիոյ կը վերադրեն ներկայ վիճակին պատասխանատուութիւնը զինուորական ահագին պատրաստութեան համար բարաստանելով զայն:

Հոմ 12 փետր. — Օրինիօնէ կը կարծէ թէ Ռօսիական կոմսին նախագահութեամբ նախարարութիւն մը ներկայ քաղաքական ծանր դէպքերուն ճշդութեամբ կը համապատասխանէ, և կը խորհի թէ Պ. Թ. Ռօսիական եթէ Ժողովոյ նախագահութիւնը մերժէ, պարտաւոր է թաղաւորին յայտնել այն քաղաքական անձը զոր ամենէն աւելի յարմար կ'ըստի նոր նախարարութիւնը կազմելու համար:

Պէրլին 12 փետր. — Կաղէթ որ Գաւրուս ներկայ վիճակը շատ ծանր կը նկատէ Ռուսիոյ շարժմանց պատճառաւ:

Սոյն լրագիրը Ս. Փեդերսպուրիէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ սոյն մայրաքաղաքին Ֆրանսական հիւպատոսարանին վրայ յայտարարութիւն մը տեսնուեցաւ որ բանակին պահեստի զօրաց վերաբերող բոլոր Ֆրանսացիները կը հրաւիրէ հիւպատոսարան ներկայանալու և դրօշակի ներքեւ կոչուելու համար պատրաստ դառնալու:

Բէլ-Մէլ Կաղէթ միեւնոյն լուրը հրատարակած էր Անգլիա ըրնակող Ֆրանսացւոց համար. սակայն հետեւեալ օր սոյն լուրը հերքած էր:

Լոնտոն 7 փետր. — Թայմսը հրատարակութեան նայելով, Բ. Գուռը Պէրլիտէն և Պուրբէշէն տեղեկութիւն ստացեր է թէ Սերպիա և Ռուսական դաշնակցութիւն մը կը կազմեն Աւստրիոյ հովանաւորութեամբ և զինուորա-

կան պատրաստութեանց կը ձեռնարկեն փութով:

Ի Մակեդոնիա յուզման նշաններ երեւան ելած են, Պուլկար և Բուժանացի խռովայող անձանց թեւադրութեամբ: Սակայն Հելլենական կառավարութիւնը վստահացուցեր է Բ. Գուռը թէ Մակեդոնիոյ կողմը թըշնամական գիտաւորութիւն մը չկայ: Ուշագրութիւնն աւելի Գարատաղի շարժմանց վրայ է, որք սահմանադրու իր անկարգութիւններ յարուցանելու նպատակ ունին:

Բ. Գուռը հին Սերպիոյ Օսմանեան պահանջները զօրացնելու վրայ է:

Նիքիթա իշխանը ծանուցեր է Բ. Գրան թէ նորահնար հրացան մը իւր զօրաց բաշխելու համար են միայն սոյն շարժմանը:

Ընդ. ամենը 30000 չափ զէնք պիտի բաժնուին եղբր:

— Սթանտարտ կը գրէ թէ Հոռմայ Պապը Ֆրանսայի և Գերմանիոյ մօտ միջնորդութիւն պիտի ընէ երկու տէրութեանց յարաբերութիւնները բարւոյնելու համար:

Պէրլինէն փետրվար 9 թուով քաջուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գերմանական կառավարութիւնը դաշնակցական Ժողովին պիտի խնդրէ եղբր որ Ալբան-Լօրէնի գաւառը պաշարման վիճակի մէջ դրուի:

— Սօֆիայէն կը հեռագրեն թէ Պուլկար պատուիրակները Սօֆիա վերադառնալուն պէս Սօպրանին պիտի գումարի:

— Անգլիական կառավարութիւնը Կապոյո տետրակ մը հրատարակեր է որ Պուլկարից յեղափոխութեան, Ալեքսանդր իշխանի դաշնակցութեան և վերադարձին վերաբերեալ գրութիւններ կը պարունակէ: Սոյն գրութիւնը անցեալ տարւոյ ապրիլ 10էն մինչեւ դեկտ 17 թրւականին կը վերաբերին:

— Պէրլինէն զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բօլպարս զօրավարը խնդրեր է Ձարէն որ Պուլկարի վերադառնալու հրաման տայ իրեն:

— Տէպա լրագիրը կը գրէ թէ Սըր Տ. Ռօզֆ առաջարկեր է Բ. Գրան եղիպատսի ինքնօրինութիւն տալ, տարեկան հարկը անխօսիս պահելու պայմանաւ:

Նոյնպէս Եգիպտոսը չէզոքացնել հետեւեալ պայմաններով.

1. Պատերազմական նաւերը Սուէշի ջրանցքէն ամեն ատեն պիտի կարենան անցնել,

2. Զօրքերը ցամաքի ճամբով պիտի կարենան անցնել,

3. Անգլիա եգիպտոսը գրաւելու իրաւունքը իրեն կը վերապահէ, երբ հանրային խաղաղութիւնը վրդալի:

Կան ուրիշ առաջարկութիւնք ալ որք դաշնագրութեանց ջնջումը եւ եգիպտական օրէնսդրութեանց հաստատութիւնը կը պահանջեն:

Եգիպտական բանակը մեծաւ մասամբ Անգլիացի սպայներու հրամանին ներքեւ պիտի գտնուի:

Անգլիական գրաւումը պիտի գաղրի երբ սոյն առաջարկութիւնք բոլոր տէրութեանց կողմէ ընդունուին:

ՄԵՆ ՊԱՐԱՀԱՆԳԻՍ

ԴԻՄԱՆԱՌ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱՆ

Ի պատ

Ա.Զ.Գ.Ա.ՌԻՒՅԵՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՅ ԸՆԿ.

Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐՍ.

5/17 Փետր. 1887 Հինգշաբթի գիշեր

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱՌՈՒՄԻ

ՆԱԽԱԳԱՀ. — Վսեմ. Տատեան Յարութիւն Էֆ. (Նորհրդական Արտաքին Գործոց պաշտօնատան):

ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ. — Սարգիս Էֆ. Աղաբեկեան:

ԳԱՆՁԱՊԵՏ — Մաքսուտ Սեպուհ Էֆ. ԳԱՐՏՈՒՂԱՐ — Փարիզեան ԼԵՆՆ Էֆ.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ.

Գերմանացի Մօղէր անուն գիւնադործարանապետ Պ. Բօլ Մօղէրի Գ. կարգի Օսմանիէ:

Պէրլինի եղբէտօր զինագործարաց տիրոջ՝ Պ. Եղբէտօր Լէվի, Սթանաֆօրտ Պանքայի անօրէնին, և Մօղէրի ընկերներէն Տօրթէօր Ալֆրէտ Փալլայի և Լէվի և Մօղէր զինագործարանաց ներկայացուցիչ Պ. Բօլէֆ Հէրպէրի Գ. կարգի Մէճիսոյց պատուանշան տրուեցան:

— Մօղէր անուն նորահնար հրացանի հնարիչ Պ. Մօղէր որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, կայսերական կառավարութեան հետ պայմանագիր մը կնքելու համար, շարաթ օր Պէրլին ուղևորեցաւ:

Պ. Մօղէր պայմանագիր մը կնքած է կայսերական կառավարութեան հետ, իւր նորահնար հրացաններէն մատակարարելու համար:

— Թարիք լրագիրը իւր այս աւուր թուով կը հերքէ ներքին նապետ Հաֆըզ Պէհրամ աղայի հիւանդացած լինելու լուրը զոր լրագիրը հրատարակած էին:

— Սիրքէճիքի բեռնակրաց արկղապեալը սրճարան մը նստած պահուն երեք անձինք իւր վրայ յարձակելով զայն սպաննել են:

Ոճրագործները բռնուեցան:

— Նախընթաց օր Իսկիւտար Բըսըքը ըստած տեղը տունէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեցաւ, առանց ուրիշ տեղ ծաւալելու:

— Տաճօղլի Եուվան անուն անձը, որ Սպարապետութեան դրան մատակարարութիւն կրնէր անանկացեր է:

— Կը լսեմք թէ Ռուբէն Էֆ. Կիւմիւշկէրտան հինգշաբթի իրիկուն ժամը 11 ի միջոցները սոսկալի վտանգ մը անցնելու բարեբաղդութիւնն ունեցած է, չնորհիւ Քիւրճիկանէտան Կարապետ Էֆէնտիլի վաճառատան գործակատար՝ Միրիճան Էֆ. Արապեանի:

Մեծ Ռուբէն Էֆ. Սուլթան Համալի կողմերը սրբնթաց ձիւ մը զգուշանալու միջոցն գետնին

կիսնայ և գլուխը քարի մը զար-
նուելով ծանրապէս կը վերաւոր-
ուի, այնպէս որ քանի մը վայր-
կեան բոլորովին անդգայացած
արեան մէջ կողողուէր, երբ յիշ-
եալ երիտասարդն անկէ անցնե-
լու միջոցին տուանց ճաննալու
զայն կը մօտենայ իրեն և առ-
մարդասիրութեան կը ջանայ վեր-
ցնել զայն որ անճանաչելի դար-
ձած էր գրեթէ:

Ապա ճանչցուելով անմիջապէս
Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի
հետ մօտակայ զեղարան մը կը
փոխադրեն և արեան հոսիլը
գաղթեցնելու համար նախնական
ամեն դարմաններն կատարելէ
զինի եղելութիւնը հարկ եղած
տեղը կը ծանուցանեն:

— Ինչպէս երէկ գրած էինք, Պար-
շիք առաջարկեր է Բ. Դրան կան-
խալձար մը ընել, պայմանաւ որ Բ.
Դրան եւ իւր մէջ առ կախ մնացած
խնդիրք ջնջուին: Այս պատճառաւ
Հանրագումար շինութեանց նախարա-
րութեան կողմէ տեղեկագիր մը պա-
տրաստուելով ի մասին Պ. տը Հիւրի
հաշուց, Բ. Դրան մատուցուեց է,
զոր նախարարաց Ժողովը քննելով
յանձնախումբ մը կարող է, եղբա-
կացութեան մը յանգելու համար:

— Վառնա-Բուճուքի երկաթուղ-
ւոյ երթեւեկութիւնը ձեան պատ-
ճառաւ թէ եւ զաղբեր, սակայն ան-
միջապէս վերահաստատուեալ են:

— Կիրակի օր Գատը-Ղիւղի մէջ
տաճիկ երիտասարդ մը սրճարանի մը
մէջ լրագիր կարդալու միջոցին, զի-
նուորական զգեստ կրող անձ մը վրան
ատրճանակ մը պարպեր եւ զայն ան-
միջապէս սպաններ է: Եղբունսդործը
բռնուեալ է:

— Բուճանիս իւր սպառազինու-
թիւնները լրացնելու կաշխատի:
165000 փամիւռչաւ ասպարեր է:
Պուքրէշի գինուորական գործարանը

գիշեր եւ ցերեկ կաշխատի:
— Բրուրի գործարանն ալ դաշ-
տային հրետանիներ կը պատրաստէ
Գերմանիոյ համար:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոյ..... 14 22
Այս առաւօտ բացուեցաւ..... 14 20

ԻՍԹԻԳՐԱՋԸ ՏԱՆԻԼԻՅԷ

Այս առաւօտ..... 39 21

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Թրամուկ..... 280
Բուճիլի երկաթուղի..... 31 25

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի..... 100
20 Փրանքոյ..... 87 27
Անգլիական ոսկի..... 110 25
Բօլ Իմէրիալ..... 90 23
Բրիտից..... 51
Բուսլի Թաթարամ..... 9 92
» արծաթ..... 80 10
Ֆիօրին..... — —
Մէճիտարծ (տարբ.)..... 107 4
Վեյնոց..... 102
Հինգոց..... 102
Մէթալիք..... 98 30
Քառորդ..... 106 25
Մանր մէճիտ..... 104 20
Թասլիյէ..... 19 15

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Երէկ թէ եւ կրօն. Ժողով հը-
րաւիրեալ էր, սակայն անգամաց
բացակայութեան պատճառաւ
մեծամասնութիւն չկրնալով գո-
յանալ, նիստը տեղի չունեցաւ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը

Յիշել Օրթադիւղ պատկաւորու-
թեան հանդիսի ներկայ գըտ-
նուած էինք, Գուրու-Չէշմէ
գնաց և գիշերը Կիւմլիւշէի Գար-
րիէլ էֆէնտիի տունը անցուց:

Գոհութեամբ իմացանք որ
Միացեալ ընկերութեան վարժա-
րանաց տեսուչ Սարրեան Միլրոյի
էֆ. որ ի Կարին բանտարկուած
էր, հարցաքննուելով և իւր
թղթերը խուզարկուելով և քնն-
նուելով, յանցապարտութեան
պատճառ մը երեւան չէ ելել:
Ուստի Սարրեան էֆ. հաւանա-
կանաբար պիտի արձակուի բան-
տէն:

ՀԱՆԴԵՍ ՕՏՄԱՆ

Ս. ԳԵՈՐԳ ՆՈՐԱՇԷՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ
ՍԱՄԱԹԻՈՑ

Հրաւեր

Առ բարեպաշտ ազգայինս

Թաղիս Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ վե-
րաշինութիւնն աւարտած լինելով,
Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն հանդեր-
ձեալ է Օծման արարողութիւն կա-
տարել յառաջիկայ Կիրակի 8 փետր:
Ուստի հրաւեր կը կարդամք հա-
մայն բարեպաշտ ազգայինս ներկայ
գտնուիլ նոյն օրն եւ մասնակցել
սոյն հանգիսին:

Մնամք սոբօթարար
Քարոզիչ

ԳԵՈՐԳ Մ. Վ. ԻԻԹԻԺԱՆ

Ազգ. Հայուհեաց ընկերու-
թեան ի նպատակ չքեղ պարահան-
դէս մը պիտի տրուի յառաջիկայ
հինգշաբթի իրիկուն Բերա Նոր
թատրոնը:

Պարահանդիսի վայելչութեան
և կանոնաւորութեան համար ա-

մեն ջանք ի գործ դրուած լինե-
լով կարգադիր Մանսիւրի կող-
մէ, յուսով է որ Հայուհեաց
ընկերութեան յառաջդիմութեան
և զարգացման փափաքող ազ-
գայինք իւրեանց ներկայու-
թեամբ պիտի պատուեն սոյն ե-
րեկոյթը որմէ գոյացեալ հասոյ-
թը Հայաստանի աղջկանց կըր-
թութեան պիտի յատկանայ:

Արդէն մինչեւ ցարդ ցուցուած
համակրութիւնը գոյանալիք ար-
դեանց առաւելութեան մեծ
յոյս կընծայէ:

ԴՐԱՏՈՒՆ ՊՕԶԱՃԵԱՆ

(Չագմադճըլար Եօգուշ, Թիւ 56)

Մեծ Գանակութիւն

ՖԻՆԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԳՐՈՑ

Սոյն գրաստունն այս անգամ Փա-
րիզէն ընդունած է մեր ազգ. վար-
ժարանաց մէջ մուտ գտած Փրան-
սերէն ամբողջ գաղափարներու մեծ
«Սթօք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին
մասնաւորապէս Լաուսի ամբողջ
գործերը, Պալեստինայի «անփանս», ա-
տուրանա եւ ֆրանսիէ, քօնդ է
բառապօլ, Լաուիլ է Ֆլէօրի, Կէ-
նարի եւ Պառչէի քերականութիւն-
ներն եւ անոնց բանալիները, Ապէ-
կօլիէի «Լէքթիւն կոատիւէները»,
քօնդ իսթօնիէդ, անփանս, ատու-
րան (տը լարայմ), Տէլէմաք, չուա
տը լէքթիւն (ճանիւն), Լէքթիւն
կոատիւէ (Լըուաւ): Փասլը տը Լա-
փօնթէն եւն. եւն.:

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԶԱՓԱՒՈՐ

Ֆրանսերէն նամականիք շատ աժան
չենքով:
Սէքսթէն Ժէնէալ գին զըշ 3 1/2
» իւնիվէսէլ » 3
Գաւառական յանձնարարութիւնք
փութով կը կատարուին:

դատարարութիւնը կը հարկադրէ զերենք ոչինչ
ակնկալելու արտաքին տալաւորութիւններէն դա-
տարարութիւն մը որ բոլորովին կը տարբերի Ա-
մերիկայի մէջ Անգլիացի օրիորդաց ստացած կըր-
թութենէն: Բայց ապահով եմ, պարոն Կոմս, և
ինչ բանի վրայ խօսիլս գիտեմ: Օրիորդ Պէրթ տա-
կալին մանկամարդ և սիրուն է, և ես այնպիսի
հասակի մը մէջ կը գտնուիմ որ միշտ հաճոյ է աղջ-
կանց: և մէկ կողմէ կլիմայի ջերմութիւնը, միւս
կողմէն խառնուրդ կեանքի մը ներդրութիւնները,
յաջողեցան ծերացնել դէմքս և տալ ինձ այնպիսի
կերպարան մը որ տարակոյսներ կը զարթուցանէ.....

— Բայց.....

— Խորհեցայ թէ իմ ներկայութիւնս նշանածի
անսան ներքեւ կրնայ անհաճոյթուիլ Օրիորդ Պէրթ
տը Մօրհոնթին, ուստի և հարկ կը համարիմ այլ
եւս չմոնել ձեր ընտանեկան յարկը նորա կամաց
դէմ չգործելու համար: Կը տեսնէք պարոն Կոմս,
կասկածոտ ընտելութիւն մը իմ վրայ, ուստի և
պահեցէք ի ձեզ այն բարեբար ընտելութիւնը ո-
րով զիս մինչ ցայսօր պատուած էք:

Կոմս տը Վէրթէյլ խորապէս յուզեալ էր, Օք-
թալի ձեռքը բռնեց և սեղմեց ճշմարիտ ջերմե-
ւանդութեամբ մը:

— Այդ վիճանն ապացոյցին բնաւ պէտք չու-
նէի գնահատելու համար ձեր ընտելութիւնը, պա-
տասխանեց անոր, հաւատացէ՛ք թէ ես զգայուն
եմ և այս պահուս չունիմ աւելի ջերմ փափաք մը

կը ծածկէր իւր նախկին հանդերձն և գրեթէ կեղ-
տոտ թխադոյն վերաբերու մը հագած էր վրայէն:
Կարմադոյն բրդէ թաշկինակ մը անցուցած էր վի-
ղը որ կը ծածկէր իւր շապիկին վերի ծայրը, փող-
կապն և հանդերձն: Գալով արդուզարդին, Ռիշ
սրճարանին մէջ ունեցած գիրքը կը պահէր: Եր-
բեմն կը գործածէր ամերիկեան ձեւով շինուած,
փոքր, չորհալի և սեւ թուիչ սաղաւարտ մը,
իսկ այժմ բոլորովին կերպարանափոխ եղած էր,
չան մօրթէ շինուած ահեղատեսիլ գլխարկ մը գը-
նելով գլխուն վրայ, առանց եղբերքի, որ կը հա-
նէր մինչեւ ճակատն և աչքերը: Օքթալ ծպտեալ
չարունակեց իւր սրտոյն ֆէվ փողոցին մէջ, և ձե-
ւերն փոխելով, հասաւ ընդ հուպ տան մ'առջեւ,
ներքեւ մը որոյ պատերուն վրայ նկարուած էր
ծանուցադիր մը զոր ամբողջ Փարիզ ճանցաւ, և
որ վերջերս տանը հետ ի միասին անհետացաւ:
«Ճերմակ ճաղար» ի հռչակաւոր գինեւորան առջեւ
գտաւ ինքզինքն: Էօթէն Սիւի նկարադրեալ ահա-
ւոր ընակարանին նկարը չպիտի դժեմք: Վրճինի
հարուած մ'իսկ չպիտի տանք վարպետին կտակին
վրայ և պիտի ըսենք միայն ինչ որ անհրաժեշտ է
մեր պատմութեան: Գրուաղիյլ վայրիկ մը կանգ-
առած էր զրոյն առջեւ, իբր թէ ուզելով խորհրդ-
դակցել ընկերքին վրայ, յետոյ ամբապէս հրելով
դուռը, բակէն անցաւ և զինետան մէջ մտաւ: Ա-
ռաջին անգամն էր որ հոն կը մոնէր այն ալ, ըս-
տիպողական շահու մը համար, և ո՛չ իսկ Ժամանակ

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

Մ. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՄԵՐՃԱՆ ՋԱՐԵԸ ԲԻՆԵՏԻ ԷՖԵՆՏԻ ԽԱՆԻ ԿԻՑ

ՀԱՅԵՐԷՆ, ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ, ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ, ԻՏԱԼԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՀՐԷՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՅ.

Դերք. Տերտակ. Նամակ. Աղբ. Նամակաց հասցեներ. Այցելաւորներ. Վաճառականական նմայք. (Ֆաթուռա) Հարսանեկան նամակներ. Ինչպէս մահաղբեր. Ընկերութեանց վերաբերեալ հաշուեցուցակք. Կանոնադիրք և տոմարի վերոյիշեալ լեզուներով կը տպագրուին:

Սոյն տպագրատունը որ ութ տարիներէ ի վեր ամենայն կանոնաւորութեամբ կը շարունակուի, ուր այս անգամ վերոյիշեալ բոլոր — լեզուաց տառերը նորոգ պատրաստուած են՝ ըստ առաջնոյն պիտի գոհացնէ իրեն դիմող յաճախորդները:

Գաւառներէ եկած բոլոր յանձնարարութիւնք ամենայն ճշգրտութեամբ կը կատարուին նոյն իսկ յատուկ թղթատարի ձեռամբ:

Վերոյիշեալ լեզուաց թարգմանութեան եւ կանոնաւորութեանը մասին տպագրատունը դիւրութիւններ պիտի ընծայէ:

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱԿՈՐ ԵՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատանքիւնաց
Վահան Ս. Հաղարապետեան
Հետեւողութեամբ
Ժ. Տալէմի

Սոյն դասագիրքն, որ հանրա-
ծանոթ ջախագիտաց կողմէ դեռ
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրաչափութեանց վրայ մեծ առա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ եւ արուես-
տական բառերու ընտրութեամբ:
Կեդրոնանդին է Պօղոսեան գը-
րատուն Չափադճրար-Եօզուշ Թիւ
56:
Գին 8 դահեկան:

ԽԱՌՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ
ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Գրեց. — Կիրակոս Ս. Ղազանձեան

Կը ծախուի 6 զրշ. ի ամեն հայ
զրաւաճառաց քով:

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՄԵՐ

Հայ վարժիք եւ Կրթարանք

Ի Կ. Պօլիս

Գրեց. — Յ. ՈՍԿԱՆ

Կը ծախուի ի նստատ Աղբ. Հի-
ւանդանոցի 5 դահեկան:

ՀՕՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Կ. Պօլիս Թանկի Էօնիս փողոց քիւ. 53
ճիշդ, դեմ առ. գէմ աղբիւրին
(Հատուածայ 1 օգոստոս 1885)

Վաճառատուն, մէջ կը ծախուի
նը. գոտիդէի վերաբերեալ ուսման
տեսակ ընտրի ապր. նք. փոքր
ի է մեծ քանակութեամբ, ք-
ու գն. և ի է երաշխաւորեալ:
Վճարմուն, Կիւնիսի Են:
Մեք. Տէր. Էֆ. Էն:

ԱՅՅԵՏՈՒՄ
ԱՅՅԵՏՈՒՄ

Կաւարայն քառ թոնի
վրայ ամեն լեզուաւ կը
պատրաստուի ի գին 100
հատը 10 դհի. պէտք
ունեցողները պէտք է
գիմեն Գ. Պապատուէ ան
տպարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պօլիս.

Տէր ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

քան հաստատել ձեր համեմատութիւնը:
— Ձեզմէ աւելի կը բաղձամ այդ բանին, պա-
րոն Կոմս, և եթէ կը խնդրեմ ձեզմէ որ իմ այցե-
լութիւնըս մի քանի օր դադարին, պատճառն այն
է որ կը վախարիմ օրիորդ Պէրթի խորհելու ժա-
մանակ թողուլ, չեմ հեռանար, չեմ թողուր զՓա-
րիզ, ձեր տրամադրութեան ներքեւ եմ, պատրաստ
պատասխանելու ձեր առաջին հրաւերին: Կը հա-
մարձակիմ նոյն իսկ յաւելուլ թէ չեմ յուսահա-
տած, և անձկութեամբ պիտի հաշուեմ այն օրերը
որք զիս պիտի հեռացնեն ձեր տունէն:
Կոմս տը վէրթէյլ ուղեց պիւրեւ, բայց Օքթավ
թոյլ չտուաւ: Կուղէր սիրուիլ, բաղձալ, և ոչ նե-
ղուիլ, և արձակուրդի պայմանաժամ ստացաւ կոմ-
սէն, երկու կողմանէ հաղար և մի յարգալից խոս-
տումներով, և կոմսն վստահեցուց թէ այն կամա-
ւոր աւստրոն ում Սըր Բարբըր ենթակայ պիտի ը-
լար, երկար չպիտի տևէր:
— Օն, ըսաւ, ձախորդ բան մը չէ, աւանդի անձ-
նուէր և ապահով բարեկամներ: Այժմ, պէտք է
ժամնի վրայ հող տանիլ և շատ անբաղդ պիտի հա-
մարիմ ինքզինքս եթէ այդ կողմէ չյաջողիմ:
Կառք մը դրան առջև իրեն կ'սպասէր, մէջը մը-
տաւ և ժամացոյցին նայեցաւ:
— Ժամը չորսն էր, յարեց պահ մը վարանելէ
յետոյ. տունն երթալու և հանգիստ ճաշելու ժա-
մանակ ունիմ:
Եւ կառապանին ուղղելով իւր խօսքը.

— Ժաք փողոցը, թիւ 35 բնակարանը, ըսաւ իս-
կոյն:
Ժամ մը վերջը կառքէն վարկիջնէր և սենեակն
կ'ենէր: Ժամը Յին միջոցներն վերտին դուրս ելաւ,
թեկն ներքեւ ունենալով բաւական մեծ ծրար մը,
մտաւ Վէֆուրի ճաշարանը ուր ճաշեց և ապա ան-
ցաւ Ռիշ սրճարանը: Շատ բան խմած չէր, և սղա-
սեց լրագիրներն աչքէ անցնելով: Երբ ժամը տասն
եկաւ ոտը ելաւ, և պարապ կառք մը նշմարելով,
աչք ըրաւ կառապանին որ փութաց մտենալ: Օք-
թավ կառքը մտաւ:
— Ուր պիտի երթար: Հարցուց կառապանը:
— Ֆէվ փողոցը պատասխանեց Օքթավ:
Եւ կառքը մեկնեցաւ: Ուղեւորութիւնը հաղիւ
քան և հինգ վայրկեան տեւեց, Ֆէվ փողոցին
ծայրի անկիւնը կառքը կանգ առաւ: Օքթավ
դուրս ցատկեց, առաւ իւր գաղտնախորհուրդ ծը-
րարը, և կառքին վարձը վճարեց: Երբ կառքը
մեկնեցաւ, Օքթավ փողոցը մտաւ առանձին և ոչ
իսկ ակնարկ մը նետելով իւր ետեւ վստահ լինելով
թէ ոչ ոք կը հետեւէր իւր քայլերուն: Հաղիւ
տան և երկու քայլ զացած էր, կանգ առաւ, և
ժամտատեսիլ տուններով լի նեղ ու մթին փողոց մը
մտաւ:
Երկու վայրկեանէն յետոյ, դուրս կ'ենէր ան-
տի, այս կերպարանքն ու համազգեստը փոխած էր:
Կատարեւապէս կերպարանափոխուած էր: Կապու-
տակ կտաւ և ցնցոտիներով կարուած տալիս մը